

28

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. ΠΕΔ. II, 68/1970

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

5-16/12/1969.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κοινότητα)..... Τάραντα
(παλαιότερον ὄνομα : .....), Ἐπαρχίας Ἐπιδ. Αἰμινῶν
Νομοῦ Λακωνίας
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Γεώργιος
Ρουμέζης..... ἐπάγγελμα Φιλόσοφος
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Τάραντα Μονεμβασίας
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον..... Τρία
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Παναγι. Παρθένου
.....
ἡλικία..... 76..... γραμματικαὶ γνώσεις..... Δημοτικῶν
..... τόπος καταγωγῆς Τάραντα

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΝΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων; *Γιὰ σάβρια προωρίζοντο αἱ πληρεῖς, ἐκὼ τὰ βαρύνει τὸ σπέρμα αἱ ἀγροὶ βοσκῆς ποιμνίων.*
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
... Ἀνέκον... εἰς... χωρικοὺς...
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; *Μετὰ τὸν γάμον τοὺς δίδει μέρος τῆς περιουσίας, τὴν κυριότητα τοῦ οὐλοῦ ἀποκτείν. μετὰ τὸ θάνατόν του.*

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; ... χωρὶα... ἀνασχόμεναι... ἢ γεωργία... συγχρόνως... ἀνασχόμεναι... μετ' ὅλην κτηνοτροφίαν.
- 2) Οί τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; ... Ναί .....

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μετ' ὁλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ; .....

Δέν ὑπάρχον .....

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.) ..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; .....

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί ἐργάζονται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν πρυγντὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

- 6) α) Οἱ νέοι καί αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; .....

Σ' ἐχειροκίνητῳ χωρίῳ .....

- β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται ..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

Ἐποχικῶς, διὰ τὴν ὑπάρχουσαν δουλειάν .....

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲ ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Μόνον μὲ ζωϊκὴν κόπρον.

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; 1930

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .....

1930

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; κ. Σ. Ε. Λαγκατά τὸ μονόφτερο.

(Τὸ ζύγινα δυνάμει) ἀπὸ τοὺς Μαζάους. Κατασκευάσαν ὁ Γκ. Χαδανῆς ὁ Σ. Χαματόπουλος».

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μὲ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. Σχ. 2α

1. χηλὶς	4. βίδα	7. προδρακὴν	10. ρυθμιστή.
2. χηλὶς	5. φτερό	8. ροδὴ καὶ ροδούζα	
3. καντιόρα	6. σταβύρι	9. βίδα ροδούζας	

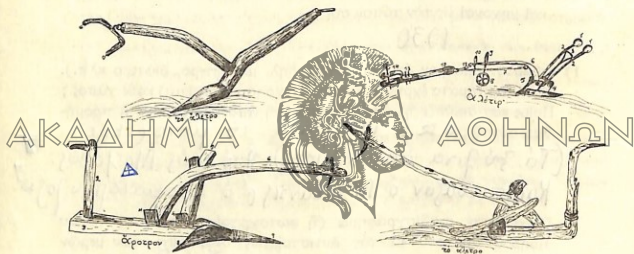

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) .. Μεταπολεμικῶν
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ..... >>>

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... *Μεταποιημένης*
 5) Μηχανή άλωνισμού ..... *20* .....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ... *10... ἐκ τῶν... μηχανογράφων... Μιχαήλ... Μπίλια... ὅστις... ἀνέκμη... κατασκευάζει...*

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογράφησατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. *σχ. 1*

1. <i>Ἀλειρόχηρη</i> ... 6. <i>σπάθη</i>	11. ....
2. <i>ματισιά</i> ... 7. <i>σταβάρ</i>	12. ....
3. <i>κούντώρα</i> ... 8. <i>μάτισι</i>	13. ....
4. <i>ἐντ...</i> ... 9. <i>μηρόσθαρ</i>	14. ....
5. <i>σφήνα</i> ... 10. <i>μζ...</i>	15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχθυογραφῆσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

...Μιάς... μορφῆς... δι' ὅλας... τὰς... χρήσεις...

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ...σχ. 1. α. β.

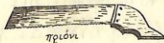
6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

...Καὶ ἐκ ξύλου ἢ ἐκ σιδήρου...

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.)...

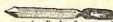
...Πριόνι... (σχ. 2β)... σκεπάρνι... τριβέζι (σχ. 6β),
πανόζια... ἢ... ξυλοφαῖ... (σχ. 3β)...

πριόνι

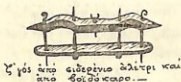

ἀρίδα

ρινί ἢ ξυλοφαῖ (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Παλαιά βόδια ἢ ἄρματα. Σήμερον μόνον
το ἄρματα.*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; ... *Καὶ δύο. ὡ. ἐχ.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
... *Ναι.*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεῦ-
λια κλπ.).

Σχ. 4. Ζυγόν. 1. Ζεῦλες. 2. Λοῦρα. 3. Πιζεῦλια.

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας.

Σχ. 6. γ.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν).

Κουλλούρι. Σχ. 4. α. 2.

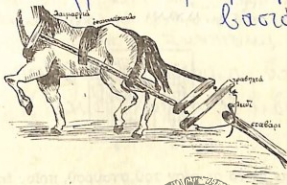
ὀνομάζεται. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; *Ἀνέκαθεν ἢ ἓνα ἢ δύο.*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; ... *Μὲν
ζαυμαριά, ἢ ἀρμα. μὲ δύο ζευρίδες. δένεται μὲ
τά τραβηχτά. — 6 —*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

.....^ω τὸ σχ. 5. «Τοῦ φαρᾶ με ζαιμαριά
 ῥ. με δυό ζουριδεῖ. δένουμε τὰ τραβηχτά ῥ. τὸ ὀξέτρι.
 Πάνω στοῦ κορμιοῦ βάνουμε μιὰ ζουριδα γὰ νὰ
 βασιστῇ τὰ τραβηχτά».

ζ'. Ἀροτρίαισις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν πόπον σας. ^{Συνήθεια οἱ ἰδιοκτῆται}
 ῥ. ὁ λίγος χρησιμοποιοῦσαν ὁπαλλή. γου. "Οχι
 γυναῖκα, σπανίως).....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). ^{Περνοῦσαν αὐτὰ τῇ}
 ζεύγεται ἀπὸ τὸ ζαιμό. τῶν βοδιῶν ῥ. ἀπὸ πάνω
 (ἀπὸ τὸ σέβεκο). ἔβαζαν τὸ τυρό, παύ. εἶχε τρυπὴν ῥ. περ-
 νοῦσαν μέσα οἱ ζεύγες. ^{Περισσότερα εἰς τετραδίου}
 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρεὺς ἄροτρον.....
 Τὸ ἴδιο, ῥ. ὀκωζέρω..... ^{1922 4}

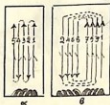
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
 ... ²² βοδία καὶ ... ²² ἄροχα ... με.
 ... καλίστρι.....

- 4) Σχεδιάσατε πῶς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

..... καὶ με τῶν δύο τρόπων (α, β) .....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

..... ὡς ἀνω .....

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίες, ντάμες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.) ;

..... Σὲ σπορίες .....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

..... με αὐλακιά .....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ;

..... Σὲ περὶ μέρη .....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

..... καθέτως καὶ βαθιά .....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. .... Βαθιά στο ἔργωμα... στο σάρι
ὄχι ποζύ βαθιά στο σπάρσιμο.....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ... Συνήθως... ένα... τὴν... ἀνοῖξιν... πού γίφεται ὀργωμα, ἂν γίνῃ πρὶν... ζερον... γίφεται διβόλον ἢ διβόλισμα...

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Μόνο τὸν Ὀκτώβριο σπάρσιμο ἢ ὀργωμα

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον/τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Μία χρονιά ἐπείρειε σάρι πρὶν ἄλλῃ σανοί, χούρινα ἢ ἐμινε χέρο.

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... Συνήθως... ένα... τὴν... ἀνοῖξιν.

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; .....

Ἡ... σακκούλα... (τὸ δισάκι).....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρὰν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

Μὲ ἄξονι... σιδηροῦν. ὡς το
σχ. 7α

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .....

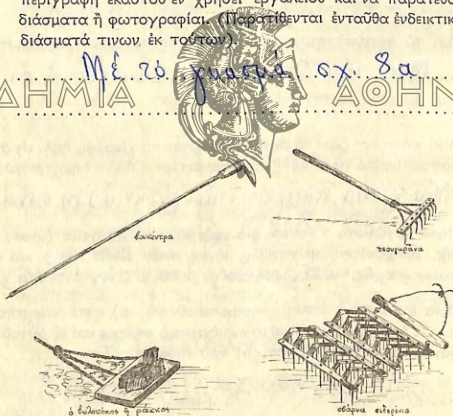
Ναί, μὲ τὸ ξυνάρι

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

Μὲ τὸ κασμά σχ. 8α

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

..... Ο μασμάς, ἢ τσάνα ἢ τσουφράνα
 ..... Αυτῶν ὡς τὰ οχήματα τοῦ παρόντος
 ..... βιβλίου .....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

..... Οὐδέν .....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους

..... Αὐτὰ παύ τὴν προσφουμέναν χρῶ
νὰ εἶχον σαρδὴ οἰτήρα εἰνέτα ἢ
καλλιέργεια αὐ ὅπως ἐπὶ ἐταρὶ περισσότερα εἰς τεράδιον

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

..... Αὐτὰ ὡς ὅτι .....

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν· ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

..... Εἰσφύτευοντο σ.ε. αὐλάκια μικρο-
δαμν. βάθος αὐτῆρα ἐπαρὰ χωρῶν μ.ε. τὴν
τσάνα.

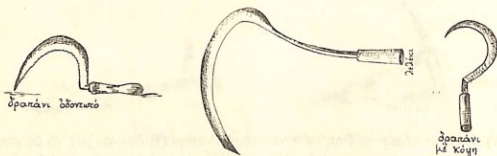
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

Μ.ε. το δρεπάνι σ.χ. 8β

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). .. Μ.ε. δρε-

πάνι ὁ κόσσα σ.χ. 9α

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

Τοῦ δρεπανιοῦ ὀδοντωτή... Τῆς κόσσας
σ.χ. 1

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ξυλίνη σ.χ. 9α... ἤ ξύλινος
ὁ σκελετός

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) ... οἱ χύται... ἡ χωράζοντο... ἐν...

..... Μολῶν .....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) .....

..... "Ὁχι... Μόνο σὴν ρόβην μὲ τὰ χεῖρια...

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπιτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ....

..... 0,40 μ. .....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμειναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ....

ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ ἢ ἀποθερία ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; .....

οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ... κἀκε
γῆμμάρι... (χεριά) τὸ δένουν μὲ τὸ ἴδιο τὸ
στάχυ... τὸ πλεῖον πιάσω... ἐπάνω... εἰς... ἄλλο.

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; "Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... τὸ... ἐν... ἐπὶ...

πρὸς τὸ ἄλλο... (ἀπὸ δέκα εἰς ὅσον φτάνει)...

οἱ μεφαιεῖ πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν...

Συμμετρῶνουν... ἔπειτα 45-50 γῆμμάρια...

Κάνουν δεμάτια 13 -

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κά-
 λούνται ἀγκαλιές. ....

..... Φίλιν ὀνομάζονται. .....

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; .....

..... Οἱ ἴδιοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες. .....

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθεῖσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) .....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπῳσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

..... Ὁχι. .....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; . . . . .

....."Οχι, παράγω. Η Τρίτη που γάφερα.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. ....

Ναι... Τεράστιο... 9. Τερά-
στιο... (ψύλλοι)...

8.10. (4.7.70).

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου υπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο, τι
 ἔστιμον. Αφελγουν ένα μερρι ωτά οφρ

σταυροειδώς. Μιάνου σου. σταχύ. μόνον
σταυροειδώς. δέξου. επάνω σου. θεμιστά,
σε ένα μαζάρι. Όταν πάρουν τα δερμάτια
τυπών σου. σταχύ. α. μαζώνουν τα σπόρο. Τού
σταυρού. τον πυλάνον στην επιμηδιά. α. χει-
τουρξίει. α. τον ρίχνουν στο σπόρο σου
τα σπείρον.

Τουρξίζαν δ τὸν ριχτὸν ἐν τῷ σπέρματι
 ὁ δὲ σπέρματι. Τετράδιο γύψου 5

- δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων. Τετράδιο γύρων 5

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μένουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Τὴν ἀγτὴν ἡμέρα.

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ὁ νοιμουρῆ... μάνος... ἔδένοντο.
 μὲ τοὺς στάχους τοῦ ἰδίου ὡς τὰ
 σχ. 96, 98... ἔπαιρναν μερικαὺς στάχους
 τοῦ ἑλᾶσαν στὸ νερό ὡς μετὰ τοῦ
 ἔστριβαν (96), προειμένου δὲ νὰ δεθῇ
 τὰ δεμάτια τοῦ ἔστριβαν (98).....
 ἤνευ ἔρχαζέου.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Συνεκεντρώνοντο φορτία-φορτία ἀπὸ
 6 δεμάτια τὰ φορτία ὡς πᾶσαι
 τὰ φορτία.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

.....ἡ πο. ἐνέκαθεν... Τ.ὸν... φεβρουάριο-
Μάρτιο.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

.....Μ.ε. σκαπάνη, μ.ε. ἄροτρον. ὡ. ἰδ. σχ.:
ἡμ. σχ. 11. τοῦ παρόντος βιβλίου......

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.... Ναί... ε.τ.δ.

σπείραμε... πρὶν... ἰδ. σπ. (πρῶμα, τὸν
Ὀκτώβριον)... ἡ κοπή... μ.ε. ὡ.σ.α... ἡ δρασὴν
ἐξ... τῶν... ξηρὰν... ὡ.σ.α... 15-20
ἡμέρας... χυρὶ... ἡ φύλαξις... ε.τ.δ. ἀποθήκευ.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). τὴν... ἀνοίξιν... μ.ε. ὡ.σ.α... μ.ε. δρέπανον.

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

.....σχ. 8β, γ, 9α.....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ..... Τό... δέσιμον... με... σύρματα
 α. με... δέρι... από... σείντα...

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

..... Συνκεντρώνοντο εἰς τὸ
 ἀλώνι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; ....

..... Θεμωνοστάσι... Στρογγυλοειδῶς.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; ....

..... Χάπρηξε.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ....

..... Ἐξω τοῦ χωρίου.

- 5) Τὸ ἄλῳνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

... *Ἐξ. μία. Μεσοζοοῦν 3-7 π.*
... *μέρη, ἐπειδὴ χρησιμοποιεῖται φύλο ἀγῶν.*

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλῳνισμα καὶ πότε λήγει ; .....

... *Ἰούλιο - Ἰούλιο - Αὐγουστο -*

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

... *Χωματάλωνο καὶ πετράλωνο. Πε-*
... *ριγραφή ἐξ. περιγραφή φύλλ. 6.*

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλῳνι ἐκάστου ἐτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου υπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) .....

... *Διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ*
... *ἀχύρων.*

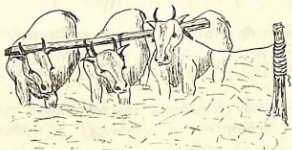
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἄλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .....

... *Ἰ. Ο. Χ. λ.*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλῳνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰοδήποτε ἄλλον.

... « Ζυβάρια, κόβουμε τὰ δέματα μ.
... μείδ τὰ σουρνὸ με μὲ τὸ δειριάνη » ..

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερός,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου εξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, « νὰ ἔρχωνται γῦρες », καὶ αὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. ....

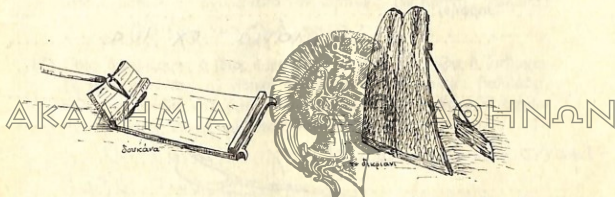
« Βάταμε στὸ μέσον στύλον. (Ὁ στύλος) ...
ἔχει λαιμὸ μὲ δὲνὸ κατὰ τὸ αἶμα τὸ μουχλοῦρι ...
στὸ μουχλοῦρι δένεται σχοινί ... μ' αὐτὸ δέ ...
ταμε γάντζο πού τὸν δένεται στὴ θηλειὰ τῶν ζῶων ...
ζυνέχεια εἰς τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλώνισμοῦ.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βοεῖς, τὰ ἀλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειάς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Συνέχεια ἀπὸ (α)
 Ἡ πρὸ τοῦ μουγγούρι πρὸς τὸ πάνω μέρος τοῦ στόμου
 ἄλλης 2 ὀρχνιέξ. σχοινι. Όταν θανάμι τὸ ζῶα νὰ γρι-
 ζουν κυρίως τὸ σχοινι. πρῶτα ἀπὸ τοῦ μουγγούρι
 στὸ στόμα καὶ μετὰ ἀπὸ τοῦ μουγγούρι στὴ θηλειά.
 Ὑστερὰ γὰρ τὰ ζῶα θάττιθεται.

- γ) Πού ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
 χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὅσπρια (κουκιά,
 ρεβίθια κ.ἄ.) Ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

Ὁχι. Ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὅσπρια Ἠλωνίζον-
 ται .....

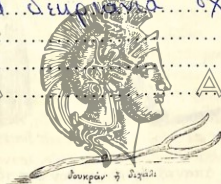
- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

..... Ἀπὸ 9 π. ὥρα ἕως 10 π. ἀναψυχή
ἀνάψυξη καὶ ποσότητα Περὶ τοῦ 5-6 π.
ὥρα.....

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δογκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): .....

..... Τ.δ. Δευριόνα σχ. 10α.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ; .....

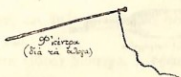
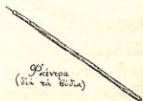
..... Ναι.....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). .....

..... Ναι, ἡ βίτσα, τὸ μακροτά. καὶ
..... τὸ σχ. τῆς σελίδος 23 (διὰ τὴν ἀγοράν).....

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

Δὲν ὠνομάζοντο.....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα) .....

Δὲν ὠνομάζοντο.....

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωγιάτες) οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν .....

οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοὶ δουλεύοντο συναμε-
ταξύ των.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

οὐχι.....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχυῶν ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀμπεῶν δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; .....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχυῶν ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

.....ὐχι.....

23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

ἀκρόνυμ 60 - τὴν ἐπρομηθεύθη ὁ Ν. Μάρκο
ζάνος β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικιράνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

.....ἐν ἐντομήσει.....Μ.Ε. Δικιράνι.....φ.....φινάρι.....σχ. 10 α, β.....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

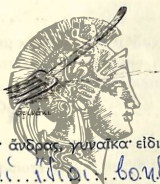
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μά-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

...Ὁ σωρός, εἶχε σχῆμα στρογγύλον. Δὲν
ἐμαρψώνετό τι ἐπάνω στον σωρόν.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

...Μ.ε. δρυάνη ἢ φτυάρι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

...Ὁ ἄνδρας... ὁ ἴδιος... βοηθοῦμεναι... ἀναμε-
ταξύ των.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλῶ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

...Κόντυλα. Αποχωρίζονται μετὰ τὴν πίσαρη
ἐν ζυγῶν μετὰ ἀγρίου ἀκάνου ἐμπροσθέν
του. Δὲν γίνεται δεύτερο ἀλῶνισμα
ὁ ἄνδρας φτυαρίζει ἢ ἡ γυναῖκα πλῆσσει.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῆξις τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλῶ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Μέτ' αὐτοῦ... ὡς... ὑπόμνημα... ἢ... καὶ... ὡς...
...λίχνισμα...

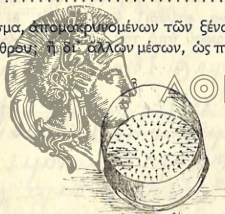
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

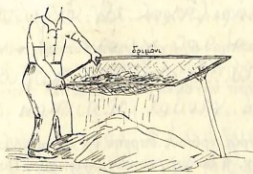
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο παλιό δερμάτινο

κόσρος ἢ ἀφελόσος

δριμόνι

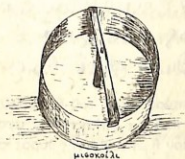
νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας)...

Ποῖα τὰ βάρη
παυ. ἀφηνίονε... Μείρουσαν μὲ τὸ μισομοίρι
αὐ. ἔδιναν τὸ ἑνὸς φορ. ὅταν εἶχε ζένο. ἔδινε
τὸ διπλαῖον, ἄνθρωπο καὶ συμφορὰ... Μισομοίρι, 12 ὀν.
σχ. 118

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῇσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) .....

Τὸ παπαδιάτικο, ἀγροφυλακιάτικο αὐ.
γυφτιάτικο καὶ ἐνὸς φορ. αὐ. σπίζι... Τὸ
ἀφηνίονε αὐ. ἑνὸς...
Μέτρο τὸ μισομοίρι... σχ. 118...

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἢ παραγωγῇ (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνθηκὰς) .....

Ἐντὸς τῆς οἰκίας... σὲ λάκκους ἢ καναλῆδες.
Ἐρρίποντο μέσα σποδοφύλλα αὐ. φασμαίνε διὰ τὰ μύροβα.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; .....

..... Ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ Ἰδὸν ἁγρυπνῶντα .....

..... Ὁ Χρ. στὴν ὑπαιθρον .....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ὁλώνισμα ; ....

..... Στὸ ὁλώνισμα. Ὅταν ἐταιμάζωται ὁ σπέρμα
παρὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸ μέρος τοῦ σπέρματος
καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ αὐτὸ καθαρόν καὶ τὸ βαρύτερον .....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

..... Ὁ Χρ. ....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκαπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

..... Στὴν 23 Ἰουνίου καὶ τὸ Πάσχα καὶ
κάψιμο τοῦ Ἰούδα .....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

..... Τὸ βράδυ τῆς 23^{ης} Ἰουνίου καὶ τὸ μεσημέρι τοῦ Πάσχα. Ὁπουδὴ ποιεῖ .....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ἀνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος; ....

Τὰ παιδιά.

2) Ποῖος ἢ ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναί, ἀπό ποῖον μέρος; .....

Φέρουν ἀναμεταξύ τους.

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ο μαθητὰς πᾶσι τὰ δυνά του.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐρκίαι, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Κάνουν πηδήματα πέρα-δω-
δε... σταυ... ριφιὰρι... ὅ... γένε... του...
... χρόνον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Περιγραφή
 του γεωργίου βίου
 μέ βάση το έρωτηματολόγιον.
 Τῶς χωρίου Τάλαυτα.
 ἀπὸ Ρουμελιώτου Γεωργίου
 Γ Ε Ν Ι Κ Α

(Ἀπὸ τῆς διηγήσεως τῶν εἰς τὸ τέλος ἀνα-
 γραφέντων γεωργῶν).

« Πρὶν τὰ χιτῆ ἢ σπορά κάναμε ἀπο-
 γύματα τοῦ σποροῦ ὅς ἀνάμειξι χα-
 λαρόπετρα ὡς λεκάνον. Σέ 100
 ὡ ἀνάμειξι καὶ 100 ὡ ἀνάμειξι
 ὡ ἀνάμειξι χαλαρόπετρα ὡ χιτῶν
 ἀπογύματα. Ἐν τῷ ἢ σπορά
 ὡ ἀπογονδοῦσε τὸ καμάτι. Ὡστερὰ
 μέ τὸν μασκὰ ἰσοπεδώνετο τὸ
 χωράφι. Ὡταν ἐφύτρωνε ὡ εἶχε
 χορτάρια, ἐβοτανίετο. Μετὰ στο
 θέρο πηγαίναμε »

Ἀλλὰ ὡς παρανοσοδοῖται τὸν
 γεωργικὸν τῶν βίων ἀπὸ τῆς ἀπαντήσεως
 τῶν εἰς τὴν ἐρωτήσιν τοῦ ἐρωτημα-
 τολογίου.

Α ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ (1920)

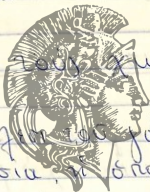
Ερωτήσεις
σεφ. 1α) Αἱ ἀγροτικά περὶοχαί

- «Οἱ γόνιμοι περὶοχέι διὰ καττήρεια
ὡς οἱ ἀγορεῖ διὰ βοσκὴ ποιμνίων. Ἀπὸ
τῆς καττήρχειας εἶχαμε γὰρ στάρια τῆς
1) ηγεύρης, ἐνῶ γὰρ βαρεὺς γὰρ σὰν ὡς
ἀγρεῖ βοσκὴ ποιμνίων. Ἀπὸ τοῦ περι-
ρισμένου τῶν γεωργικῶν υπηρεσιῶν μὲς καὶ
ἔτος σχεδὸν σὺν σταροχύρακα (δηλ. ὅτι ἔτος
ποῦ ἦταν γὰρ μείνουσι ἀγροτάποις) ἐσπείροντο
βοσκὴ ποιμνίων»

2) «Ἀτῆων εἰς τοὺς γεωργικούς».

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) «Μετὰ τὴν τέχνην τοῦ γάμου δίνει μὲν
ὑπομένει περιουσία, ἣ ὅποια μετὰ τὸ
θάνατό του περιέρχεται εἰς τὴν γῆν
κυριότητα τοῦ τέκνου. Μέχρι τοῦ θά-
νάτου τὸ παιδί δὲν εἶναι τίποτα»

β) Οἱ κάτοικοι

σεφ. 2

- 1 «Κυρία ἀπασχόησις τῶν κατοίκων
ἡ γεωργία. Διαπροῦσαν ὅτις γὰρ
(οἰκιστὴς)».

- 2 «Οἱ τεχνίται ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν»

3) Απορίασι

Ερωτήσευ β) 1-2 σεφ. 7 ερωτηματολογίου

«Πιρᾶμε πρῶτα τὴν ζεύξιν ἀπὸ τῶν
ἀπὸ τοῦ γαιῶ τῶν βοδιῶν ὡς ἀπὸ τῶν
(ἀπὸ τοῦ σβέρου) βάθουμε τὸ ζυγόν, ποῦ
εἶναι ἱστίον) ὡς περὶν μέσα στὴ ζεύξιν
(σχ 4 ὡς σχ 6α, γ).

» Διὸ εἶναι ζωὴ τοῦ βάνουμε κουρτῶρα
(ταϊμαριά) ὡς ἀπὸ αὐτὴν πιδόνουμε τὰ
σχολιὰ τῶν τραυμάτων. Στὴν πηδὴν
τοῦ ζῶντος μιὰ ζεύξιν γὰρ τὰ μὴ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΣΧΟΛΙΑ ΜΕΤΑΘΗΝΩΝ
τρόπον γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ
σιδηροῦν ὄρονον.»

Ἡ ἄλλα ἀπαντήσευ τῶν εἰς τὸ ερωτη-
ματολόγιον.

Καλλιέργεια ὄσπριων

Ερωτ. 7 σε φίδος 11

«Χωράκια διὰ τὴν σπορὰν ὄσπριων
καλλιεργεῖσθαι τὰ ποτιστικά ἐν τῶν
πρὸς ἀφρονάσασιν. Δηλ αὐτὰ ποῦ τὴν
προηγούμενην εἶχον καλλιεργηθῇ μέ σάρι.
Ἐγένετο ὅρμημα ὡς κἄνταρε κατεβυτά

(πρασιές), άφοῦ γὰρ ἔχαμε σβαρτισει.
Μετά γὰρ στέγραμε μέ τὸ χέρι. Τίς
μνηστέρι (γὰρ νομικά) γὰρ βάραι σὴν
αἰγανιά ὅ μετὰ χυρίζαμε γὰρ σ' αἰ-
γανίαν ὅ γὰρ σιενάδαμε μέ ἄλλην αἰγα-
νιά»

Β' Θ έρο

ἔρωτ. 6 σελ 15.

«Ἀφῆναμε ἓνα κοκκάτι ὅ μετὰ
χυρίζαμε ὅ τὸ κοκκάτι στυρωτά. Τὰ
στάχνα αὐτὰ γὰρ κοκκάτι στυρὸ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
(ἐκ 12) ὅ τὸν κοκκάτι στυρὸ
κωνιά, ἄλλαν σὴν ἑλ γάρμ. Ὅταν
παίρναμε γὰρ στάχνα (γὰρ δειμάτια) δὰ
πάρουμε ὅ τὸ στυρὸ ὅ δὰ κοκκάτι-
σουμε γὰρ στάχνα τὸν ὅ δὰ πάρουμε
τὸ στυρὸ τὸν σὴν στυρὸ. Τὸ στυρὸ
τὸν πάρει σὴν ἑλ γάρμ ὅ γειουρῆται
ὅ ἄφοι γειουρῆται γὰρ ρίχνουμε μέτα
σὴν στυρὸ τὸν δὰ στυρουμε»

Γ' ΑΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ερωτήσεις 7-8 σελ 19

«Είχαμε άγνία χωράζωνα π
 περάζωνα. Για τὰ ἐπισυνάσσουμε
 τὸ χωράζωνο κὺθ χρόνο μαζεύα-
 με βουνιά ἀπὸ τὰ ββδία π τὴν ὁ-
 νασιεύαμε μὲ ἄχυρο. π γινόταν
 γάση. Αὐτὴν τὴν σπύναμε στ' ἄ-
 γνι π μετὰ βίναμε τὰ ἄγορα π
 τὸ ποιοῦσαν π μετὰ ρίχναμε τὰ
 δειμότια (ὅταν εἶχε στεγνώσει)
 ΑΚΑΔΗΜΙΑ π ΑΘΗΝΑΙ-
 ζαρι μὲ πγάμει, μὲ πεξευητέ)
 πγάμει π, τὸ σχ. 10β.

Ἐρωτήσεις 11 (α,β)

Τὸ ἀγνίσμα πρὸς ἀχνεοποίη-
 σιν τῶν στεγνῶν γινόταν διὰ τῆς κα-
 παύσεως αὐτῶν ἐπὶ περιφερόμενων γύρω
 «βίναμε στὸ μέσον στῶρον π μετ
 βίναμε τὸ σχοινί. ἔχει γαῖμὸ π στῶ
 σχ. 10β π ἀπὸ κἄτω αὐτοῦ τὸ μουρτοῦ
 μὲ τὴν θηζιέ. Περιστρέφεται τὸ γίγαν
 δεξιά ἢ ἀριστερά π μετὰ δὲ γυρίσῃ

αντίδραση π' το έγω για να'νε μέσα π'
 δά γυρίσαν αντίθετα. Κόναμε στο σχοι-
 ουζιές, όσο π' το για (7-10). Περνού-
 σαμε στη θυγιά ένα γάντζο π' με σχοι-
 ρί τον βίναμε στο κουρνούρι π' από το
 κουρνούρι στην κορυφή του στύλου. Η
 απόσταση ότου του σχοινιού από το κουρνού-
 ρι στο για ήτο 2-3 όρμια π' από το
 κουρνούρι από το στύλο ήγες 2 περίπου
 όρμια. Όταν βίναμε το για να γυρί-
 ζουν δεξιά τυγύσαν π' έχουν στο στύλο
 μέχρι τέτοιο που παύεται π' από το κοί-
 ζο π' από το για π' από το κοίζο π' από
 με αντίθετα από το κοίζο π' από το κοίζο
 σταματάσαμε το για».

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΛΙΧΝΙΣΜΑ

Ερωτήσεις 7, 8 σελίδ. 28.

«Όταν τε γείωνε το γήχινομα-έβρα-
 νε το άχυρο- το βίναμε γαντι π' ρί-
 χναμε μια όυά γάδι π' το σταυρώνα-
 με σε τρείς μεριές π' από μετ το
 γυρίσαμε π' το σπρώχνουμε π' βίνα-
 με σταυρό με το φινάρι, πρώτα

φέρναμε κώπο κοντά στη βάση του σω-
 ρού & μετά φέρναμε τα δύο σκέλη του
 σταυρού, από τη μία μεριά του κώπου να
 περάσουν από τη κορυφή στην άλλη μεριά
 του κώπου. Έμπνηθνα το φινιάρι, ή
 νίσσαρη & το δεμειάνι. Τρεις φορές
 το προσκυνούσαμε & παίρναμε μια
 χούφτα σάρι το φινιάρι & το ρι-
 χναμε στην κορυφή (χινόταν τρεις
 φορές) & γέγραμε «νά τό βροχίση ο
 κύριος», «καλοκαίρια» & «αχ το
 χρένου».

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

Έτησια πυραί έχοντο τον χώρο:

- α) Την παραμονή του ριζιάρη (23 Ιουνίου)
 [το έτος Ιωάννη γέγραμ ριζιάρη] γιατί
 βάνουν τα ριζιά την παραμονή &
 σήμερα τ' ανάβουν γέγονας (α σήμερα)
 ποζιά ριζιά τραχούδια, τα οποία όμως
 είν είναι του παρόντος θέματος]

«Τό βράδυ ανάβουμε φωτιές & τί η-
 δάρε. Ανάβουμε κωλιά σ' ένα κεντρικό
 μέρος (κυρίως τα παιδιά). Φέρνουμε τούτα

ὁ καθένας τὰ δικά του καὶ ἀπὸ φράσης,
ἀπὸ αἰγῆς. Κάνουμε μεθήματα πέρα-
δω με τὸ γέμε αὐτὸν χρόνον. Τίποτα
ἄλλο».

β) Τὸ Πάροχα.

«Κάνουν ἄνθρωποι (τὸν Ιούδα) τὸν μορι-
ζοῦνε ἄχυρα καὶ τὸν βάθουν εἰς τὸ πῦρ, συνδυ-
μαζοῦν. Γυρίζουν τὸν Ιούδα μετὰ πῦρ
σ' ὅσο τὸ χυρὶ καὶ παίρνουν αἶμα, γε-
νώ η' αὐτὸς ὅτι ἄλλο καὶ σὺ τ' ἔγες τὸν
πάνε εἰς τὸ κενὸν (γέρος) καὶ τὸν καίνε
με κραυγὰς καὶ μελέθουσι: «Τὸν
τὸν διδάσκοντα τὸν Ιούδα», «αὐτὸν
τὸν διδάσκοντα τὸν Ιούδα» καὶ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΘΕΡΙΣΜΟΥ

«Ὅπως καὶ θυμῶται ἢ σύζυγος
τοῦ ἐν τῶν η' ημερολογητῶν Παν.
Δ. Παράκου Χρυσούλα.

«Θ ἔ ρ ος»

ἦρθε ὁ θέρος μάτια μου
θερίζουν καὶ ἀλωνίζουν
καὶ τὰ δένδρα κορκοζοζοῦν
καὶ τὸ ψιγὶ δανερίζουν.

Τραγῳδία Θερσίποδος (συνέχεια ἐκφύζ. 9)

Πέτα περισσεράμῃ μου
 στο θέρος νά βρεθούμε
 γιὰ νά θερσίσουμε μαζί
 δερμάτια νά δεθούμε

Οἱ νέοι τὰ θερρίζουνε
 καὶ οἱ γέροι μου βαρύνε
 καὶ οἱ ὁμορφεὶ οἱ κοπελιές
 πάνε εἰς τὸ ἀφροδύνε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ποιὸς ἔφατο ποῖα χεῖρ
 εἰ ποῖς δούλῳ τὸ χιόνι
 τὸ γυγὸ ποῖς χειρὶ δόνι

ἢ ἦθερ νά που γιόρτανε
 ἢ ὁμορφιά καὶ ἢ νιότη
 εἰ νά φαταφυτάνευαν
 οἱ πεθαμένοι ἄνδρες

Η συλλογή έφένετο εις Τάταρα
Μορεμβασις.

Κύριος ηχηροφονητής γεωγ. Παπαγ.
Παράνοσ έτων 76, γραμμ. πνις. Οημο-
τιμοσ, γεννηθείς εις Τάταρα Μορεμ-
βασίαι.

Συλλογεί: Γεωγ. Αν. Ρουμεζλίζι,
διδάσκας. Η συλλογή αση έφένετο
απο τής 5-16^{ης} Σεπτεμβρίου 1969.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

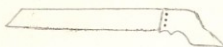

Τέχναι Λυμνῶν
Ρομφαίωνης Γαῖης.

Σχ. 1

Σχ. 2

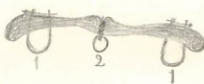
Σχ. 3

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

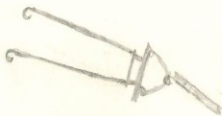

ΑΘΗΝΩΝ

Σχ. 4

Σχ. 5

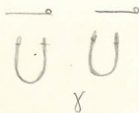

Σx 6

α

β

γ

Σx 7

α

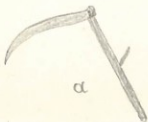
Σx 8

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σx 9

α

β

γ

Σx 10

α

β

β

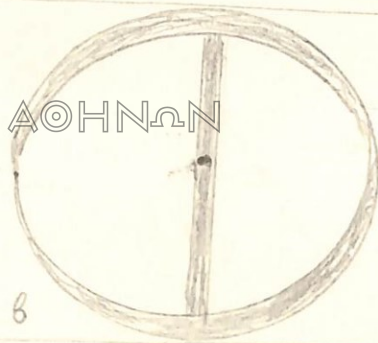

Σχ. 12

σχ. 11

a

b

29

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ.
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

12-20/12/1969

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) Ἀνω Καρπανέα.
(παλαιότερον ὄνομα : .....), Ἑπαρχίας Ἐπιδaurίου Λιμνῆς
Νομοῦ Α.α.κ.ω.ν.λ.α.ς
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Μαριόπου-
γ.ο.δ. Δημήτριος ἐπάγγελμα Δι. Δοῖμα θ.ο.δ....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Ἀνω Καρπανέα-Βαίων. Μαιωνιῶς
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. Δέ.ο. (2).....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Εὐαγγέλος Ζεῖρας.....

.....
ἡλικία. 55.... γραμματικαὶ γνώσεις. Σκορλασεῖον.....

..... τὸπος κατοικουμένης Ἀνω Καρπανέας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν, ποιμνίων. ὑπῆρχον μόνον. περιλαβ. χωρισταὶ διὰ ἑπορῶν. διὰ βοσκῆς. ἐκμεταλλοποιούνηται αὐτὰς διὰ τὸν ἐαυτὸν καὶ κατὰ γ.ο.δ. ἐργασίαν. ἄλλοι. περιλαβ. αὐτὰς καὶ κατὰ γ.ο.δ. ἐργασίαν. τοὺς αὐτοὺς μὲν τὴν συνηθισμένην ὑπῆρχον αὐταὶ χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; .....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μόνας κλπ. Αἱ ἰδιοκτηταὶ αὐτῶν εἰς φθόρον, πρὸς τὴν (το. αὐτῶν) το. αὐτῶν καὶ ἐκτὸς ἐκμετ. ἐργασίαν).....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; Ο. πατὴρ διακέρει τὴν περιουσίαν εἰς τὰ τέκνα του. μετὰ τὸν γάμον τὴν περιουσίαν εἰς μέρος αὐτῶν διὰ τὸν ἐαυτὸν του. τὰ ἄλλα μ. ἀποδοτέ. εἰς τὸν ἐκτὸς ἐκ. τὴν τέκνων. καὶ διὰ τὸν φροντίζει ἕως τὸν θάνατόν του. Σπανίως δυνάμνται ἢ περιήταναι μαθὼν ἢ περιουσία διανεμέται ἐπὶ τῶν ὑποκείμενων μετὰ τὸν θάνατόν του πατρὸς καὶ διὰ εἰς περιήτων π.αὶ δ. θάνατος δὲ ἐπ' ἐξου αἰφνιδίως εἰς τὸν πατέρα ἀφίσταται οὕτω ἀδιανεμήτων τὴν περιουσίαν του

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Οἱ κάτοικοι διόκοθ. συντάσσ. ἀν. χρόνους καὶ μετ. τὴν γεωργίαν καὶ μετ. κτηνοτροφίαν.*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; *Οἱ βόκοθ. συντάσσ.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ με δλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Δέν. ὑπάρχον. κτήματα. γαιοκτημόνων ἢ μοναστηρίων.*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασ-
κατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; .....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; *Ε.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἀνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; *Οἱ νέοι ἐπετρέφοντο. ἡρὰς τὴν.*

(καὶ θάλασσαν ἢ ἡρὰς εἰς ἀνέυρεσιν. ἀνέυρεσιν.)
(καὶ μέτρον οἱ νέοι ἐπετρέφοντο ἐπὶ ἡμέραν τὸ νῦν τὸ αὐτὸ.)

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), ματαευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

Δέν. ἐπὶ γαίαν.

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲ ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲ καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲ κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; . . .

...Η...θίπαις...των...παραφίτων...έχινε...μόνα...

... διὰ τῶν αὐτῶν λόγων.

2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
 σας ; ἀπὸ τοῦ 1930 (περίπου).....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; *Δὲν χρησιμοποιεῖται. Καὶ ἐν τῶν ἄροτρον, ὅτε γεωργικαὶ μηχαναὶ.*
Καὶ ἐν τῶν 24 ὅς ἀντὶ τῶν 24 ἐν χρησιμοποιοῦνται).

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόπτερο, δίπτερο κλπ.).
Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;

Ποιος κατασκεύασε το άρσεν τουτο ή από πού έγινε το ή προμήθεια αυτού ; .....

Παραθέσσετε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) εκάστου τύπου σιδηρού ὀρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1..... 4..... 7..... 10.....

2 ..... 5 ..... 8 .....

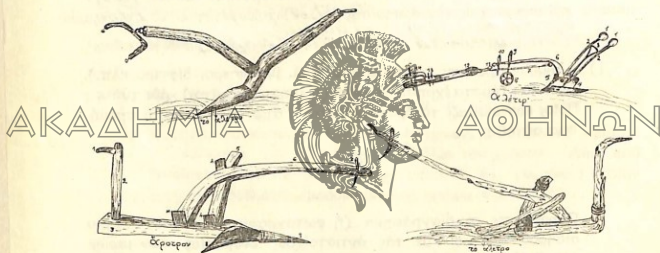
3. . . . . 6. . . . . 9. . . . .

[illegible]

3) Θερμότητα μηχανή: Δέν γίνεται κρήσις θερμότητας. Διότι τόν ως
 είνω 30800

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
 5) Μηχανή ἀλωνισμού *Δέν. γίνεται χρυσῆ*.....
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....
*Ἡμεῖς οὖν γεωργὸς εἶμεν. τὸ ξύλινον καὶ κατα-
 σκευάζομεν. φέρουσι τοὶ τὰ ἄροτρα.
 (Τὰ αὐτὰ δὲ καὶ καὶ ἐκ μέρους)*.....
 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖα διαφορὰ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. *Ἦδὲ φωτογραφίαν (1) ἐξῆς 3^α*

1.	6.	11. ....
2.	7.	12. ....
3.	8.	13. ....
4.	9.	14. ....
5.	10.	15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῃσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφῆ-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

... τὸ ὕνι... τοῦ ξυλίνου ἀρότρου... ἦτο καὶ εἶναι
... μιᾶς μορφῆς... διὰ τὴν ἀροτρίασιν... ὅλων τῶν εἰδῶν...
... δὲ τῶν πετρωδῶν... (1) δὲ φωτογραφίαν (2) 689. 3^α)

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; .....

... τοῦ ξυλίνου ἀρότρου... (3) 689. 7^α)

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; .....

ἦτο καὶ εἶναι κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου
καὶ φέρνει ὅποιον διὰ τὸ καὶ ἔθεταμα ἢ ἀνέ-
... τοῦ ξυλίνου...

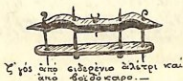
- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου

(π.χ. σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.) .....

... Σκεπάρι, πριόνι, ξυλοφάι, ἀρνάρι, ἀρίδι, βιαρὸν, ἐξοχὸν (μακίδι) .....

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *βόες, ἵπποι, ἡμίονοι, ὄνοι. (Σημ. ἐκ τῶν ὀργωμάτων διὰ τῶν ἐπιφανείων, γίνεται συνήθως διὰ τῶν αὐτῶν ζῴων)*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *ἓν ἢ δύο. ἐπὶ τοῦ ὄνου, ἐπὶ τοῦ ἵππου, ἐπὶ τοῦ ἡμίονου, ἐπὶ τοῦ ὄνου καὶ ὁ ἓν ἢ δύο ἡμίονοι.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Μόνον ἐπὶ τοῦ ὄνου εἶναι ἀναγκαῖος ὁ ζυγός.....*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλεις, πιζεύλια κλπ.). *(Π.δ.ε. Φωτογραφία. 5^η βελ. 7^η)*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

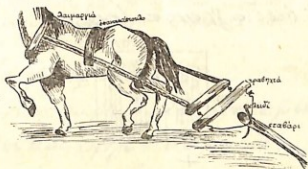

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *(Π.δ.ε. Φωτογραφία. 4^η βελ. 5^η)*

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Κρίκος. (Π.δ.ε. Φωτογραφία. 6^η βελ. 9^η)*

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; *ἀνεπαύτως*
Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. *Εἰς ἀδελφ. τῶν μεσογείων. τῶν ἀλάγμων*

[illegible]

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *1. I am a farmer. 2. I am a housewife. 3. I am a servant.*

του ἀρχρ.σ. Στανίω! ἀφ' ους εν' ἐπερομυθί' α

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἐκείνου τῶν ζώων...

20. ποταμὸν ἔχει οὗτος ποταμὸς ὁνομαζόμενος ἑνὰ ὄνομα βοῶν
 δι' ἑσπέρην αἰ. ἵσχυρι. αὐτὸς τὸν ποταμὸν ἔχει. ἐν τῷ ποταμῷ.
 ἕκαστος ἐστὶν ὁνομαζόμενος. ἀπὸ μέσων τῶν ποταμῶν τῶν
 ἵσχυρι. ἑσπέρην αἰ. ἵσχυρι. τῶν ποταμῶν τῶν ποταμῶν τῶν

2) Πώς γίνεται το ζεύξιμον εις το σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανο· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

...Με χαλκή ρά. Εν άκρον του όποιου προσδένεται

καὶ καὶ κέρματα τοῦ βασιλ. τοῦ δε' αἰ. θ. α. ἀνέκον. κρητὸς
ὁ χειρ. γός. Προκειμένην περὶ ἴησον ἡμιόνον, ὅναι τοῦ ἐν
ἀνέκον προσδένεται εἰς Ἰωαννῆς (Ἰωαννῆς δόχοινα)

(Εἰς τοῦτον ἰδὲ φωτογραφίαν 7^η σελ. 11^η)
(Εἰς ἄλλον ἰδὲ κεντρικὴν 1^η σελ. 9^η)

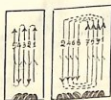

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

.....
 .....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

...ὅς. εἰς. περ. διαί. γραμμαι. (β).....

+

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρξη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ; ...ὅς. εἰς. λωρίδας. σπορ. ντάμιες. σιασιές. μεσδράδες. κ.λ.π. ;

...ἀγρ. σ. μεγα. ὄργ. εἰς. λωρίδας.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ; .....

.....με αὐλακιάν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ; ...ἐν. σκαπάνην. καὶ. ὅσον. νεμερμένον. ἄροτρον.....

.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. ....

.....π. πλαγίως.....

.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ....

... *Εἰς ἀρσιναι καὶ ὀργώματα* .....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργιά, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

... *Διὰ ὀργώματα... ἔν. ἀνοιξιότιμα καὶ...
... ἔν. φθινοπωρινόν... καὶ δεύτερον ὀργώματα
... κωφίται ὀρχοδι. βόζιμα* .....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀπαιτήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ καὶ κηπευτικῶν καὶ ἄλλων ὀργώματι ὁμοίως.
ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΑΘΗΝΑΝ** .....

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

... *ἔν. ἔτος* .....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... *ἔν. εἰς. δημητριακά* .....

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ... *τὸ δισάκι* ..

καὶ ἀνακαταφόμενον... ἐπορροαίμενον .....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

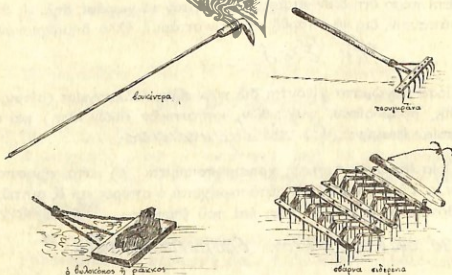
ΜΕΤΑ ΤΗ ΒΟΜΒΕΥΡΑ Δ. ΕΙΣ ΤΟ ΜΟΝΟ ΟΥΡΟΝ ΤΗΣ ΟΡΑΤΗΣ

2) Γίνεται μετά το ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ..... *ὀχι* .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

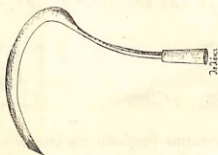
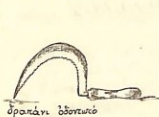
— 10 —

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

..Ο. περιγράψ. ἐχίνετο καὶ γίνεσθαι με.
..δρεπανίου. (ὁ δὲ φωτογραφίαν 8^{ου} βελ. 13^{ου}) .....

Ἐὰν ᾖσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ μὲ τὰ φωτογραφήσετε. ....

..Τὰ δρεπάνια εἶναι ποσειδες φέρων. Σελ. 1.
..μκ. χειρολαβή. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) Μόνοι με.
δρεπανία. ἢ μὲ ποῖα δὲ συννηδύγειαι τὸ γινώσκω τὸ
ἡ ἐργασίας ἐδρα.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν) .....

..Η. θερίσ. τὰ δρεπανία. ἦτο ὀδοντωτή.
..(ὁ δὲ ἐκείνους 5^{ου} βελ. 13^{ου}) .....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγγο; .....

..Η. χειρολαβή. τοῦ ἦτο. μικρὸν δριμύ. Σελ. 1.
..Ο. μεθερτά. δὲν. ἔφερον. ἰδιαιτέρων. ἐκείνους.
(ὁ δὲ ἐκείνους 6^{ου}, 7^{ου} βελ. 13^{ου})

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικὰ ἐργαλεῖα· (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) .....

...Οι χήφροι (βιδηρουργοί)

- 6) Ἡ το παλαιότερον (ἡ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς
χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων
(τῆς ρόβης κλπ.) *μόνον ἐνὶ βεσπρίῳ. ~~ἐν~~ ἐνὶ βιωτο-*
φίῳ. ὅτε ἐχίμερα. μόνον ἐνὶ τῇ πόλει.....

(τῆς νόβης κλπ.) Μόναι ἐπὶ ἀσκήτων. ~~αὐτῶν~~ Ἐπὶ σωτη-
ριῶν. τὰυτὰ ἐκίμεθα. μόναι ἐπὶ τῆς πόλεως......

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *θερίζου. 20-20. ἑκατ. εἰνό. τοῦ. ἐδάφους*

σικάλις κλπ. . . Περὶ ἰαν. 20-20. Εματ. σιρό. τσ. Εδω. φ. ον.

- 2) Οί στάχυες πού ἔμεναν (ἡ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἡ πῶς λέγονται). . . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *τα δράγματα τα ποιεῖται.*

... τὰ δράγματα ; ... τὰ δράγματα ταυτὸ ἐστὶν ἡμεῖς ...
... ἐν τῷ ἐδάφει. ἀπὸ τῆς ἰδίας ἐξουσίας ...

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεiriές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίεσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; *Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Τὰ δάχτυλα.*

καὶ τῶν σταχυῶν εὐρισκοῦνται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ δια-
σταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ἴσα διασπασαί
(περιέει)τοποθετηθῆναι. ποσῶν ὁμοῦ. ζωὸς πέντε,
αἰ. δ' ἑ. μεθ' ἑαυτῶν. θισκύν. εὐρίσκειται πρὸς
τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ....

..... *Ληκμαί' ροίαι* .....

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; .....

..... *Ὑπῆρχον καὶ γυναῖκες. - Δὲν ὑπῆρχον...*
θερίζοντες καὶ χρησιμοποιεῖται ἐξ ἀ' θ' θ' οὐ ἐόησαν...
πρὸς τὸν ἐκτελεσθῆναι .....

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν). *ὁρίζεται (οἱ ἐντόπιοι ἐργα-*

ται) ἡμεῖς ἔσονται καὶ εἰς χρῆμα καὶ εἰς εἶδος μετὰ...
παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ, ἀνὰ τὴν φύσιν τῆς ἐργασίας...
καὶ εἰς. Δὲν ἔφερον ἰδιαίτερον ὄνομα. Ὀνομα...
ἔσονται ἀ' ο' θ' ὡς ἐργάζονται .....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

..... *ὁ δὲ ἐξ ἐναντίας αἱ γυναῖκες ἔφερον εἰς τὰς*
χεῖρας καὶ χάνεται, πόνος καὶ πρὸς πρὸς αἰσθάνονται...
τὴν χεῖρα αἰνός. πόνος. πόνος...
εἰς τὴν μέσην αὐτῶν ἔφερον .....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; . . . . .

6. Zerb-ba-ton. E-dw-pi-to. y. nio. na-to. 2. 9. na-to. s. (xap-144)
 y. na-to. E-dw-pi-to. s. (xap-144) y. na-to. s. (xap-144)
 na-to. E-dw-pi-to. s. (xap-144) y. na-to. s. (xap-144)
 na-to. E-dw-pi-to. s. (xap-144)

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ
τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. *Κατὰ τὸν θέρειμον ἔτρα-
γουδοῦσαν διαφόροι δημοσινὰ τραγούδια μὴ ἔχοντα
βλ. ἐ.κ. μ.ε. τὸν θέρειμον. (δημοσινὰ. ?ρ. αὐτὰ δ' αὖ τῶν
ἐποικῶν. ἐμ. κ. γ. δ.). Ἡ. αὐτὰ. ἐνιμνησθεῖ. καὶ. εὐμμερον.*

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερώς όπου υπάρχει σχετικών ή άλλο τι
 εθιμόν. *Δεν υπάρχει κανένα εθιμόν. Έχουμε και τα
 αγέννητα, απουσιάζει η γυναίκα, η γέννηται εν δυνάμει
 και ο θάνατος, μετατρέπεται. Εξ ου και εν μέρει και απο-
 χαρίζεται ο θάνατος από τους θάνατους. Μετα-
 φράζεται. Εξ ου και η γέννηση και ο θάνατος. Και το-
 γιγαίως ο θάνατος διασώζεται εν τμήν ποσότητι
 τῷ εἶναι. τῷ οὐκ εἶναι, μετατρέπεται. πρὸς θάνατον.....*

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; *Οἱ θεριμμένοι σταχυες προσέθεντο ἀμέσως ἀνδραμερόν καὶ ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν. Μόλις ὕπαιν ἐπαρηγῆτο βραχὺ, ἀπ' αὐτοῦ οἱ στάχυες ἦσαν ὑγροί, ἀνδράνατο διὰ τὴν ἐκαμένην. Ἡ αὐτὴ συνήθεια ἐκτελερεῖται καὶ ἐνήμερον.*

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἰσὶ. θάμνους τοὺς ἔδενε. ἔκαστος δ' ἑξήκοντα, ἑβδοκὼν καὶ
 ἑνὸς. ἑκατομῆτα δ' ἰδίους εἰς ἑκάστην.....
 Κατόπιν τοὺς ἔδενε εἰς δεμάτια. χρησιμοποιοῦνται
 μαθάρμοις. ἐν τῶν ἰδίων. ταῦτα εἶναι χωρὶς καὶ.....
 χρησιμοποιοῦν. ἑτέρων. τὶ ἐργαλεῖα εἶναι.....
 (Ὁ ἰδιὸς τρόπος ἐκτετατεῖ καὶ ἐν αὐτῇ μερῇ).....
 (Ἡ δὲ ἐκτετατεῖ ἐν τῇ 15^ῃ).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΛΟΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Ἰσὶ. δεμάτια μετὰ τὸν ἑκάστην τῶν περιθίων...
 ἐκαστὸν ἀγρὸν μετὰ ἐκαστὸν ἀγρὸν ἐκαστὸν εἰς
 τὸ αὐτὸν μέρος τοῦ ἀγροῦ. καὶ ἐν ἐκείνῳ τῶν ἀγρῶν
 ἰσὶ. μαρτυρεῖται. καὶ ἐν τῇ 15^ῃ.....
 (Ὁ τρόπος οὗτος εἶναι ἐν κρῖνι καὶ ἐν αὐτῇ μερῇ)

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Παλαιότερον
ἀπασ. τῶν ἔθν. : Σήμερον. 5-6. φασὶν τὸ ἔτος....
(Ναιοναίριον - Φεβρουάριον - Μάρτιον - Ἀπρίλιον
Σεπτέμβριον).....*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *Ἡ ἐξαγωγή τῶν γεωμετῶν ἐγίνετο
(καὶ γίνεται) ἐπὶ μεχαίρῃ. ἐπιτάβῃ. ~~ἐπὶ ταύρῳ~~ με-
τέρασαν, ἐπὶ μινυῶν. ἐπιτάβῃ. μετὰ τὸ ζιγαράρι
... (1) δὲ ἐρχασθῆαι ἐξαγωγῆς γεωμετῶν. 6 κεδίδεμας
4^{ος}, 10^{ος} 68715 15^{ος})*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθηζέτο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Ἐσυνθηζέτο παλαιό-
τερον ἐν διατροφῇ τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μετὰ
ξηρὰ χόρτα (βαινόν, θύμακ). Ἡ μαθητεία ἐγίνετο
ὡς καὶ τοῦ βίτου. Πρὸ τῆς ἐξόδου ὠρίμενός ἐστι ἀπο-
κρίσις. Ἐξήντητο, ἐπὶ τινος ἡμέρας εἰς τὸν αἶχρον
πρὸς ξηραίνεσθαι μετὰ ἐξήντητο εἰς ἀερίαια καὶ ἐμφυθί-
σασθαι εἰς οἶνον θύμας.*
- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). *τὸν ἐθερίζον μετὰ δρέπανοις.....*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....
(1) δὲ δρέπανον βίτου. Φωτογραφία. 8^{ος} 68715 13^{ος})
- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) οὐδέν. ἐρχαίται. ἐκρηκτικοί. αὐτὸν
 τὸ χῶρον μετατρέχει μετὰ χεῖρας αὐτοῦ κατὰ τὸ κέντρον πρὸς
 ὅθεν ἐστὶν εἰς κεντρὰ. δεματίζονται τὰ ἀπὸ τῆς μετακί-
 τας μετακίττας τοποθετοῦνται ἀπὸ 4-5 ἐὰν δὲ τοιαῦτα
 προσδενονται εἰς μεχολοῖα δεματίζονται (15 δεματίζονται
 φωτογραφίαν) 15 δεματίζονται
 Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματίζων πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Τοῦ δεματίζοντος μετακίττας ἐρχαίται εἰς τὸ
 αὐτὸν.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χῶρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν
 δεματίζοντα. Εἰς τινὰς τοποθεσίας λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρὸν;
 Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; Ὁ σωρὸς
 ὅπου ἐξοποθετοῦνται (καὶ τοποθετοῦνται) τὰ πρὸς ἀλὼνισμόν
 δεματίζοντα ἐξέρχεται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ δεματίζοντος
 τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δεματίζοντος μορφήν καὶ τὴν αὐτὴν
 μορφήν. Ἐξέρχεται ἐκ τοῦ αὐτοῦ μορφήν. ὁ αὐτὸς πρὸς πρὸς
 εἰς τοὺς αὐτοὺς ὑπὸ τῆς αὐτῆς

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλῶνι διὰ τὸν ἀλωνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χῶρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλῶνι; .....

Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν ἀλῶνι.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλῶνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; ... τὸ αὐτὸν κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) ...

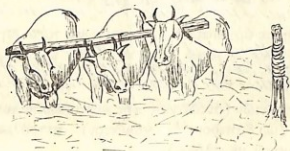
κατεσκευάζετο ἐξ ὧν τοῦ χωρίου καὶ δὴ
 παλαιόν. καὶ κατεσκευάζετο.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
 σίς του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...
*Τὸ ἀλώνι εἶναι ἰδιουκτησία μιᾶς μόνον οἰκογε-
 νείας. Ἡ χρῆσις του γίνεται με τὴν σειράν, ὅπου
 ποτὶς οἰκογένεια τῆς εἰραρδὸς καὶ ἀναρτῆς
 μετὰ τὴν εἰραρδὸς γινώσκουσα τὴν ἀνάγκη τῆς
 αἰσθητικῆς δαμάσκηων, προτιμοῦμεν ἐπὶ θέλω τοῦ
 ἰδιοκτήτου.*
- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; ...
*Μέσω ὧρων ἀπὸ 15-20 ἰουνίου ἕως 20 ἰουλίου. Τοῦτο
 ἐξαρτῆται ἀπὸ τὴν
 ἐπιτυχίαν τῆς παραγωγῆς καὶ τῶν καιρῶν συνδυασμῶν.*
- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
 ἐστρωμένον με πλάκες).
 (Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Ἦναι τὰ εἶδη τῶν
 ἀλωνιῶν. Τὰ χωματάλωνο. Περὶ τῶν καὶ
 τῶν δαμάσκηων (τὴν χρῆσις γίνεται χρῆσις
 μὲν τῶν ἐξοικονομῶν) ...
 (Ἦναι τὸ πετράλωνο 100 ἐξοικονομῶν 100 καὶ 100 ἐξοικονομῶν)*
- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
 ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων). *Επιμελῶνται ἐξοικονομῶν ἐπὶ τῶν
 χωματάλων. Μία ἢ δύο ἡμέρες πρὸ τῆς
 ἐναρξέως τοῦ ἀλώνισμα διὰ μείγματος
 χυμῶν καὶ ἀχύρων βοῶν.*
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ...
Ἦναι ἐδίδετο ἰδιαίτεροι ἐννομεῖα πρὸς τὸ 20
- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ὄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

*Ἡ δὲ ἀμείνων κατασκευὴ τῶν σταχύων μετ' τὴν θείραν μνησθῆναι
ἐπεὶ παλαιὸν ἀρχαίως αὐτὸ τὸ δέντρον οἱ δὲ σταχυοὶ
εἶναι ἐκτραμμένον πρὸς τὸ μέντρον.....*

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιστοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουρας, δουκάτη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

*Ἡ δὲ ἀμείνων κατασκευὴ τῶν σταχύων μετ' τὴν θείραν μνησθῆναι
(αὐτὸν) ἐρωτηθέντος (11) μετ' τὴν διαφθοράν αὐ-
τὸν δὲ σταχυοὶ δένειν κατασκευεῖται εἰς τὸ μέντρον.....
καὶ οὕτως αὐτὸν θάξεται σταχύων.....*

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μετ' τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἑκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Ἐ. ἡ. δ. ὡν. ὡς. εἰς. ὁ κέρας (αι). τῆς. ἐρωτηθέντος. (11).....

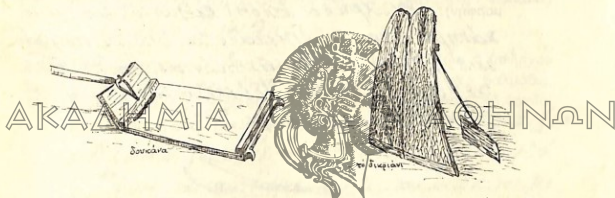
Ἐ. ἡ. ἰ. ὅπου. ὡς. ἐν. ὁ κέρας. (6). τῶ. ἐρωτηθέντος. (9.1.). κέ.

τῆς. διὰ. φέρει. ἔτι. ὑπάρχει. ἐν. τῷ. κέντρῳ. τοῦ. ἀεζικίου

καὶ. ἐπὶ. τοῦ. (ἀεζικίου). (ἴδε. ἀκρίβεια. ἀκρίβεια. 9.4

ἔτι. 15. πρὸς. 37 καὶ. 39)

- γ) Πού ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

... Διὲν... ἐχρηματιζομένην. παρ' ἐ. εἰς. τὸν. τὸν. μισθόν. καὶ. οὐδὲν. οὐ. ἀλωνιστικὸν. μηχανήματι. ....

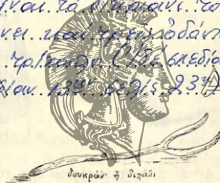
- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

Ο. ἀλωνισμός. ἀρχίζει ἀπὸ τῆς 9^{ης} ἡμέρας...
 καὶ διακόπτεται πρὸς 5^{ην} ἢ 6^{ην} ἡμέραν...
 γεφυρακιὰν διὰ καὶ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δογκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Εν. χροῖ. εἰ. ἐπὶ 6^{ης}. ἐλ. θανισθῆναι μετὰ
 πλῆρημα εἶναι. τὰ δικούλια. τὰ δ. ποῖαν. πορθαί-
 νει. φ. ἔρκει. καὶ πρὸς δόνατα. δ. ποῖαν. τὰ δ. ε.
 ἔχεται. ἔρκει. (Ὁ δ. πλεδίομα 11^{ος} καὶ
 δικούλιον. 12^{ος} 6^{ος} 23^{ος})

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

δογκράν ή διχαλί

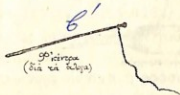
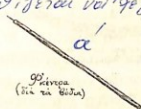
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
 πους στάχυν; Ο. γεωργὸς καὶ τὴν διάρκειαν τὰ δ. ἐλ. θαν

μετὰ τὸ δικράνι
 νισμοῦ. ἡ ἐλ. θαν. ἔρκει. πρὸς τὸ κέντρον τοῦ σταχυοῦ οἱ ὅποιοι
 ρίπτει ἔξω πρὸς τὸ κέντρον τοῦ σταχυοῦ οἱ ὅποιοι
 ἔρκει. πρὸς τὸ κέντρον τοῦ σταχυοῦ οἱ ὅποιοι
 πρὸς τὸ κέντρον τοῦ σταχυοῦ οἱ ὅποιοι

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
 πημα τῶν ζώων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
 φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς; (Σχε-
 διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τὴν βούην δὲν χρη-
 σιμοποιεῖτο βουκέντρι ἀλλὰ φ' κέντρα ὡς εἰς ἀνέδραστον
 ὅπως ἐκ τῆς ἐρωτ. καὶ ἐκ τῆς ἀνέδραστον τῆς βούης ἢ καὶ ἀνέδραστον
 ὅπως ἐκ τῆς ἐρωτ. καὶ ἐκ τῆς ἀνέδραστον τῆς βούης ἢ καὶ ἀνέδραστον

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *Ἡ ἐργασία ἐνός ἀπλώματος ὀνομάζεται στρώμα. Καθ' ἡμέραν ἐκλωνίζοντο μόνον μίαι στρώσεις. (Ἐκχέται ἐνὶ ἀλῶνι ἀπλῶμα ὅτι λέγεται να' ἡμε' ρε' ρε' ρε')*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

... λέγονται ἡ ψι' ῥε' ...

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικὸι ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσιτπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγῶνισται), οἱ ἅπλοι εἶχαν βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμὸν *Ἡ δὲ ἰδιότης*

... εἰδὸς ὁ γεωργός με ἰδικά του ζῶα ἀρ' ῥε' ... ὁ ἄλλος καὶ εἰδὸς ἀλῶνισται ὁ δὲ παῖς με ἰδικά του ζῶα ἀνελάμβανον τὸν ἀλῶνισμὸν, οἱ μαζαμένοι βαλμάδες. Σήμερον αἱ βαλμάδες εἰς ὅσον.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

*Ἡ δὲ πρὸ ἀλῶνισματος με ζῶα παλαιότερον ἐκχέ-
... βιμοποιεῖτο καὶ ὁ κόπανος ...*

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

Ἐλεγετο ἀλῶνις κόπανος. Κατεσκευάζετο ἀπὸ οἰανδήποτε ξύλου. Εἶχε μῆκος 60-70 ἐποὶ καὶ πᾶχος 3 ἐποὶ. Ἡ ἐκρὶ καὶ τὸν 55-60 ἐποὶ εἶχε ἐκπῆμα ὅπου παρατηρεῖται ἐπὶ τῶν ὑποδοχῶν ἐκπῆμα ὅπου εἶχε ἐκπῆμα 7 ἐποὶ καὶ τὸ μέγεθος ἐκπῆμα 14^{ου} 68^{ου} 27^{ου} ...

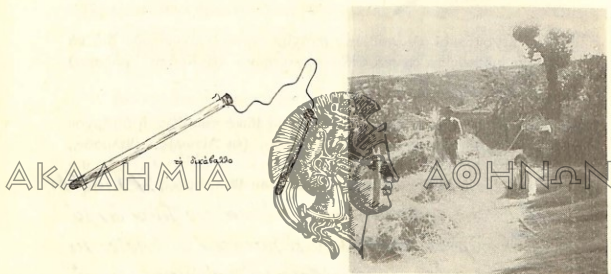
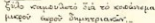

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;

Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου·

(π.χ. φακῆς, ρεβιθιδῶν κλπ.) *το πορνίβει παιδαίον εχίνον*

(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.) το κοκκινίσμα παλαιότερον ἐπὶ το
~~ἐπὶ~~ ~~μόνον~~ ἐπὶ δημοτικῶν ἀγῶν ἐπὶ δόμητων εἰς το
~~εἰς~~ ~~το~~ εἰς τὴν ἀγῶν. το κοκκινίσμα εἰς το εἰς το
~~εἰς~~ ~~το~~ εἰς το ~~μόνον~~ ἐπὶ μικρῶν ποσότητων καὶ μόνον ὅταν
 παρίστατο ἀνάγκη πρὸς εἰς εἶναι.
 Σήμερον τὸ κοκκινίσμα ἀναίνεται μόνον ἐπὶ δόμητων.

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν

τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο

ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;

Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων

παραγωγών; Τό κοινό είναι εχίνορα μέλαν υπό...

zum 1. April in die deutsche Reichswehr übernommen.

...μετὰ τὴν ἀποφασίαν, ὅτι ἀντιγράφον...

το ἔργον τοῦτο ἀγαθὸν καὶ ὀφείλει, ὡς προσήκει

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.

Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσα

στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σταχύων έκοπανίζοντο τήν ήμέραν :

Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθίμον τοῦτο. *Ὁ ἀνέμισμα ζαρκιανὸς*
ὁρῶς ἐκεῖ σκῆμα ἐθιμνικὸς, Δὲν καρφώνεται τι ἐπὶ
ἐπὶ σωρῶ.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. *τὸ ἀνέμισμα πῶς....*

δοκοῖς. γίνεσθαι μὲ τὸ διμυριόνη καὶ μετὰ μὲ τὸ φτυάρι
(διμυριόνη ἰδ. ἐ. κεδισμοί. 11^{ος} 687/5. 13^{ος} φτυάρι ἰδ. ἐ.
φωτογραφίον 16^{ος} 687/5 31^{ος})

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾷ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

.. αἱ λιχνᾷ καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκα, ὅμι' εἰδι-
μοῖς. λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλῶ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

τοὶ ποῦροι· τεμνόμενα πῶς. παικίον. τὰ ἔρητα μετὰ τὸ...

λίχνισμα παρὰ μένον. μετὰ τὰ παρὰ... καὶ ζυγίται.

κάνταται. Ὁ καρπὸς ἀποχωρίζεται. διαί. αἰρω. ἔρη.

τὰ καὶ ἀνέμενοι. Πῶς. ἔρη. μετὰ τὸν πῶρον. ἰδ. ἐ. ἀνέμενοι.
ἔρωτησεν (6) 687. 28. Δεῦτερον ἀλῶνισμα δὲν συνηθίζεται.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ξεῦσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλῶ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

Θ

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 τεμάχια γίνεται μετὰ τὴν πέτυρη. Ἐἰς ἐργασίαις
 περιητῶδες χρησιμοποιοῦται τὸ κόσκινον: .....

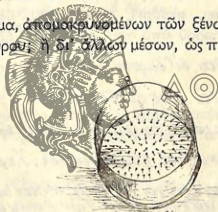
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

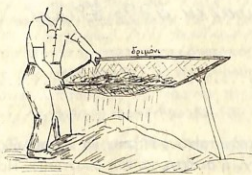
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον ἢ σαρώθριον

κόσκινον ἢ ἀνέμισμα

δριμόνι

νων μετὰ διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δριμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Ἡ πύβρις κατασκευάζεται ἐξ ἄχυρον, σάρον (αἰφάνος) καὶ φέρνι. ἐπὶ τῇ μακρῇ... Ἀντὶν. εἰρέσκει. ἐλαφρῶς. ἐπὶ τῶν βιρσι. παρὰ εἰρήνη... ὅπου πρὸς τὰ ἄχυρα τῇ μακρῇ. Ἐν παρὰ ταῦτα... οὐραμεῖνον. καὶ ἄλλοι μακρῶς μετ' ἀναμεινόμενα καὶ ἀναμεινόμενα μετ' ἄλλων χρηματιστοῦται ὅτε τὸ μείζονα (15^{ος} φωτογραφίαι 17^{ος}, 18^{ος} καὶ 19^{ος} 35^{ος})*

- 7) "Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ. *Ὅταν ἐτοιμασθῇ ὁ καρπὸς δαμάσκειται εἰς σωρόν μετὰ φέρνι. Ἐν τῇ ἐκείνῃ σχηματίζεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς ἐπὶ τῇ ἀπὸ τῶν ἐμπηγνύεται καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ μετὰ φέρνι καὶ ἄλλων. Κατόπιν οἱ ἄνθρωποι ἐξέρχονται τὰ ἀχρῶν, καὶ ἐν τῇ ἐκείνῃ ἀμαρτὰς... Ἡ ἐκείνη πᾶντα ἐπὶ τῇ ἐκείνῃ καὶ ἐπὶ τῇ ἐκείνῃ. Ἡ ἐκείνη πᾶντα ἐπὶ τῇ ἐκείνῃ καὶ ἐπὶ τῇ ἐκείνῃ.*
- 8) "Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. .... *Δὲν ὑπάρχει ἄλλο ἐξέμελλον*

γ'.1) Ποῖα ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. "Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

Дет наггелдеро и денатти

- γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

...ἐκ τῶν ἀκωτέρων βαρύνει μόνον τοῦ ἀδελφωτάτου
καὶ τοῦ ἐγγύστερου, ὅταν ὁ ἑταῖρος ἡγωνίσσεται ὑπὸ...

... 1.9 - 1.2 σελίδων... (Σήμερα το μεσημέρι πίνεγα...
με το αέριο πετρέλαιο) (18 σελίδες 130 σελίδες 274)

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηκὰς) *(Οἱ μαρτυροὶ ἀπεθηκεύοντο ἐντὸς τῆς οἰκίας)*

ἐπὶ εἰδικῇ συνθήκῃ καὶ ἐνώπιον τοῦ κατὰ δίκην ἐκείνην μετὰ μου

- 29 —

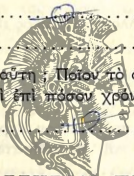
κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Μα' ἄνυρον ἀπεδνεύετο ἐνὶ
καὶ κυρίαι. εἰς ἀπαθήμην, τὴν καὶ θαιρέννη
(ἀπαυρίετρη).....*

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογία τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

*Ἡ διαλογία τοῦ σπόρου ἐγένετο (καὶ γίνεται) μετὰ...
τοῦ θλίψεως καὶ ἐν τῷ μέρσι τοῦ σπόρου ἀπὸ τοῦ
γενέσθαι ὁ ἀνέμος. ὁ σπόρος οὗτος ὡς πρὸς μέγεθος ἡμεῖς
καὶ ἐπὶ τῷ καὶ δὲν παρὰ ἐκείνην ἀπὸ τοῦ πλῆθους ἀνέμου.*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογία τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Α. Ο. Η. Ν. Ω. Ν.*

Δ'. ΕΤΗΡΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκρίes, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*Εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀπὸ τῶν πυρῶν τῶν ἐν τῇ
πόλει (ἐκ τῶν πυρῶν τῶν ἐν τῇ πόλει).....*

Εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐν τῇ πόλει τῇ πόλει τῇ πόλει.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

*Αἱ πυραὶ ἀναίπτονται τὴν ἡμέραν τὴν γενέθλιαν
καὶ τὴν ἡμέραν, ἀπὸ τῆς γενέθλιαν ὥραν καὶ.....
εἰς τὴν ἡμέραν τὴν γενέθλιαν καὶ τὴν ἡμέραν.....*

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

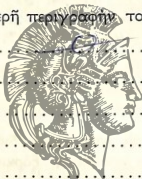
...Εἰς τὰς πυρὰς καίονται, ξύλοι, δοίμενοι καί...
...ρίητοι καὶ ἑλὸς ἀντῶν καὶ τὰ ἐπεφάνηται τῶν...
...πρωτομαγιάς.....

- 4) Καίονται (ἢ ἑκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

...Δὲν ἔλαθεν πρὸς ἐκείνους εἰς τὸν τόπον...
...καὶ τὸ ἔδωκεν αὐτῷ.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

(Μαριόπουλος Δημήτριος, διδάκτορας
Ἡ συγγραφή αὐτῆς ἐγένετο ἐπὶ τῆς 12-20
Δεκεμβρίου 1969)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

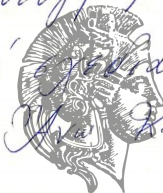
ΑΘΗΝΩΝ

Παράρτημα
Φωτογραφιών 19

και' εφευρέσεων
Ν. Β. Βλανιά

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Αγέρι

φωτογραφία -Γ-

1. Αγερόκερι, 2. Βράχος, 3. Σηαίδα, 4. Σαβαίρι, 5. Κηλίδι, 6. Υνί, 7. Φεράρι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Υνί

φωτογραφία -2-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Φωτογραφία 3^η

Φωτογραφία 4^η

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Σπουδή ἀνδρός

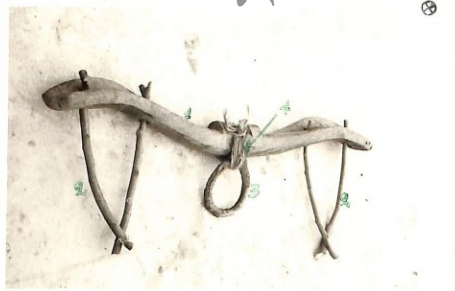

ΑΘΗΝΩΝ

ΖΕΥΣ

Φωτογραφία 5^η

Ζυγός

Ὀνοματολογία

1. Ζυγός, 2. Ζεύγες, 3. κρεβάθι, 4. λουριά

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

-9-

Φωτογραφία 6^η

Κριτσέρι

ΣΧΕΔ. 16^{ον}

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

Συγκένος ήνος

1. λαμαρσία, 2. τριτάκι
3. ησπίδα, 4. περσίδα
5. ήστρον
6. καρίστριό κοινόν

Φωτογραφία 7^η

Ζεύξιμον βοδιών εις ζυγόνον άροτρον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΧΕΔ 1^η

Βουμέντροι (α)

ΣΧΕΔ 2^η

Βουμέντροι (β)

ΣΧΕΔ 3^η

Καβράς

ΣΧΕΔ 4^η

Ψάλινα

Φωτογραφία 8^η

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Αρσενάρι.

ΣΧΕΔ 5^η

Αρσενάρι οδοντωτόν

ΣΧΕΔ 6^η

ΣΧΕΔ 7^η

Χειρόθροιστοι δρεπανιών

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΧΕΔ. 8^α

Δεμάρι

ΣΧΕΔ. 9^α

Ξευραβίκια

ΣΧΕΔ. 10^α

Φωτογραφία 9^α

Δεμάρι βουνού

Φωτογραφία 10^α

Χωματόγειο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Φωτογραφία 11^η

Περί Ζωότ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Φωτογραφία 12^η

Ζοιμεντο'ζωο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

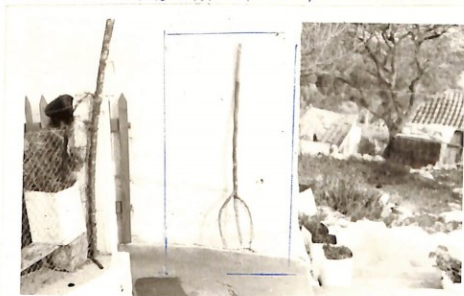
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 23 -

Φωτογραφία 13^α

Τρίχοιτο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΣΧΕΔ. 11^α

Διπρόοις

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΧΕΔ. 12^α

Κομποντίνι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

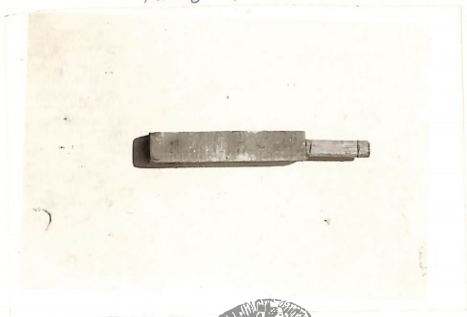
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 24 -

Φωτογραφία 14^η

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Φωτογραφία 15^η

Κονδύσιμος ἐν εὐνοῖαν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

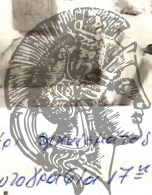
ΑΘΗΝΩΝ

Φωτογραφία 16^η

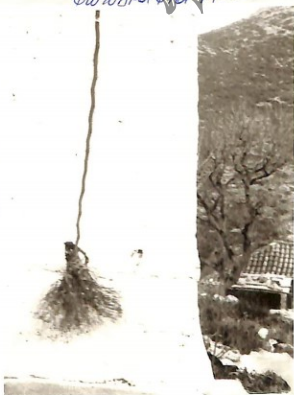
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

φτυστός χειρουργός

Φωτογραφία 17^η

πίστρι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Φωτογραφίες 18^α

Κοβιντς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Φωτογραφίες 19^α

Κοβιντς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Exed. 13^α

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Κουβα

Σελ. 14^α

Οικονομίας δια των

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σχ. 15^α

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Βιάντιμα 81 γρον